

Proiect final

*Programul FinTTT - Formarea personalului didactic din
învățământul preuniversitar în domeniul financiar nebancar
(FinTTT)*

Seria 13 grupa2

“Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebancare – ~~Sistemul pensiilor private~~”

Brăila, Decembrie 2022

OPIS/ Cuprins

1. Proiect didactic
2. Elaborarea instrumentelor de evaluare formativă/sumativă utilizate la finalul lecției în vederea determinării gradului de însușire a noilor cunoștințe și abilități.
3. Resurse materiale
4. Fișa de lucru 1
5. Fișa de lucru 2
6. Test de evaluare predictiv
7. Test de evaluare sumativă
8. Proiect educațional (activitate extrașcolară)

PROIECT DIDACTIC

ANUL SCOLAR 2022-2023

Proiect de lecție

Unitatea de învățământ:

Profesor:

Disciplina: *Educație financiară*

Clasa: *a VIII-a*

Data: *25.11.2022*

Unitatea de învățare: Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebankare

Titlul lecției: *Sistemul pensiilor private*

Tipul lecției: *mixtă*

Durata : *50 minute*

Locul desfășurării activității : *sala de clasă*

Competențe generale:

1. Raportarea critică la fapte, evenimente, idei din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social.
2. Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități prin asumarea unor norme sociale și civice

Competențe specifice:

- 1.1 Utilizarea corectă a termenilor specifici educației economico-financiare cu referire la fapte/eventimente economico-financiare.
- 1.3 Lectura unor texte prin utilizarea unor metode diferite (de exemplu, prin utilizarea unui sistem de notare cu rol de eficientizare a lecturii și gândirii)
- 3.2. Raportarea la exemple din viața reală pentru identificarea unor riscuri care vizează produsele și serviciile financiare bancare și nebankare

Competențe derivate:

La sfârșitul lecției, elevii trebuie să:

a) cognitive :

- Stabilească cel puțin trei însușiri ale sistemului de pensii private;
- Compare tipurile de sisteme de pensii private, identificând două asemănări și două deosebiri;
- Menționeze, pe baza fișelor de lucru, instituțiile sistemului de pensii private;
- valorifice informațiile culese din surse diferite, utilizând corect terminologia și simbolurile specifice domeniului;

b) afectiv - motivaționale:

- cunoască importanța reformării sistemului de pensii din România
- asume propriile responsabilități și rolul în cadrul grupurilor din care fac parte în activitățile date

c) psihomotorii:

- realizeze harta conceptuală

Metode și strategii didactice:

a) Metode: - conversația dirijată/ euristică, învățarea prin descoperire, harta conceptuală, dezbateri, utilizarea fișelor de lucru, problematizarea, mozaicul, explicația, jocul didactic, ciorchinele, metoda chestionarului.

b) Forme de activitate: - activitate frontală, individuală, pe grupe, în pereche ;

c) Mijloace didactice: - documente, fișe de lucru, manual, manualul digital;
- tabla, creta, fișe de evaluare, fișe de lucru.

d) Evaluare: - observarea sistematică a comportamentului elevilor;
- sumativă;
- formativă prin întrebări frontale și analiza răspunsurilor la fișele de lucru;
- autoevaluare;
- interevaluare.

Valori și atitudini:

- Coerență și rigoare în gândire și acțiune
- Gândire critică și flexibilă
- Relaționarea pozitivă cu ceilalți
- Respectarea drepturilor fundamentale ale omului
- Asumarea diversității etnice, sociale, religioase și culturale.

Bibliografie:

- *Manualul de educație financiară al clasei a VIII-a* , autori: Elena Lucia Bălan, Ortansa Moise, Violeta Elena Hera, Ed.Litera, București., 2020;
- *Manualul de educație financiară al clasei a VIII-a* , autori:Adina Grigore, Ed.Ars Libri, București., 2020;
- *Ghid metodologic Aria Curriculară „ Om și societate”*, Ed. Sc. Aramis Print, Buc., 2018;
- https://pensiibcr.ro/content/dam/ro/bcr/www_pensiibcr_ro/csr/Ghid_Pensii.pdf
- Programul de formare profesională continuă FinTTT
- <https://dexonline.ro/definitie/pensie>
- <https://www.bnr.ro/Educatie-financiară-cu-Ana-si-Radu-2252-Mobile.aspx>
- <https://adevarul.ro/economie/studiu-pensionarii-din-romania-castiga-de-cateva-1648919.html>
- <https://www.sfin.ro/administratorii-de-pensii-private-se-gandesc-sa-se-retraga-din-romania/>

Secvențele instruirii	Conținutul informațional și demersul didactic		STRATEGII DIDACTICE			Evaluare
	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode	Mijloace	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric 2min	Notează absențele; Pregătește materialele necesare desfășurării lecției. Realizează un climat afectiv.	Răspund cerințelor profesorului. Își pregătesc materialele	Conversația Dirijată		Frontal	
2. Verificarea cunoștințelor anterioare 10min	Notează în centru cele cuvinte cheie din lecția trecută: <i>Instituție, Financiar, Asigurare, Consumator</i> , iar apoi cere elevilor să completeze ciorchinele cu toate informațiile pe care le dețin despre aceste noțiuni.	Elevii completează schema.	Ciorchinele		Frontal	Evaluare sumativă
3. Captarea atenției 3min	Împarte elevilor un careu cu litere, în care aceștia trebuie să descopere termeni specifici lecției. Timp de lucru 3 min.	Descoperă termenii ascunși.	Jocul didactic	Fișa de lucru nr. 1	Individual	Observarea sistematică a comportamentului
4. Anunțarea obiectivelor și a titlului lecției 3min	Enunță subiectul lecției <i>Sistemul de pensii private</i> și a obiectivelor urmărite. Notează pe tablă titlul, monitorizează elevii; Organizează învățarea; Se împart fișele de lucru elevilor;	Studiază individual materialele propuse. Activitatea de învățare este individuală și pe grupuri.	Metode propuse Conversația Harta conceptuală Învățarea prin descoperire Explicația Dezbaterea Brainstorming-ul	Tabla Creta	Frontal	
	Se definesc noțiunile de: 1. pensie; 2. pensie de stat; 3. pensie privată;	Elevii notează pe caiete noile noțiuni. Elevii studiază fișele primite	Harta conceptuală			

<p>5. Dirijarea învățării 20 min</p>	<p>4. pensie ocupațională 5. administrator de fond</p> <p>Se stabilesc criteriile de comparație între tipurile de pensii, având la dispoziție manualul online și fișele de lucru . Fiecare grupă de lucru va avea o anumită temă de studiat, iar apoi experții fiecărei grupe vor împărtăși toate caracteristicile descoperite.</p>	<p>Elevii desenează pe caiet harta conceptuală, care va fi completată până la sfârșitul orei cu informațiile dobândite pe parcursul activității de învățare.</p> <p>Rezolvă studiile de caz, iar apoi un reprezentant al grupei prezintă rezultatele studiului.</p>	<p>Expunerea Conversația Euristica Explicatia Mozaicul</p>	<p>Harta Fișe de lucru Manual</p>	<p>Frontal Individual Pe grupe</p>	<p>Observarea sistematică a comportamentului</p>
<p>6.Fixarea cunoștințelor 5 min</p>	<p>Se cere elevilor să completeze testul final, iar colegul de bancă să verifice corectitudinea răspunsurilor.</p>	<p>Elevii completează propriile teste, iar apoi îl verifică pe cel al colegului de bancă.</p>	<p>Testul</p>	<p>Fișa de lucru nr. 2</p>	<p>Frontal Individual In pereche</p>	<p>Evaluare formativă Interevaluare</p>
<p>7.Asigurarea feed-back-ului 3min</p>	<p>Împarte elevilor câte un chestionar de autoevaluare.</p>	<p>Completează chestionarul de autoevaluare.</p>	<p>Metoda chestionarului</p>	<p>Fișa de lucru nr. 3 Chestionarul de</p>		<p>Autoevaluare</p>

				autoevaluare		
8.Tema pentru acasă Aprecie si notare cu privire la desfășurarea activității 2 min	Propune elevilor ca tema realizarea unui afis/poster cu sfaturi pentru tema " <i>Investește inteligent la tinerete ca să fii relaxat la bătrânețe!!</i> ". Apreciază și noteaza răspunsurile date de elevi;	Solicită informații legate de rezolvarea temei	Conversația		Frontal	

--	--	--	--	--	--	--

Sistemul de pensii private

=Schia leciei=

Pensia= Sumă de bani plătită periodic pe baza unor norme legale (în cadrul asigurărilor sociale) foștilor angajați după depășirea unei anumite limite de vârstă ori în caz de boală sau invaliditate, precum și urmașilor angajaților sau pensionarilor decedați.(<https://dexonline.ro/definitie/pensie>)

Tipuri de pensii:

➤ **Pensia de stat(Pilon I)**

- Se acordă tuturor celor care au fost angajați cu contract de muncă pentru un anumit număr de ani,
- plătită de către sistemul public de asigurări sociale (CAS).

➤ **Pensia administrată privat (Pilon II)**

- Este administrată privat
- Obligatorie pentru persoanele cu vârsta până în 35 ani și opțională la persoanele cu vârsta între 35 și 45 ani
- reținută din salariu și se scade din cea pentru Pilonul I,
- Plătibilă la vârsta pensionării

➤ **Pensia facultativă(Pilon III)**

- Este opțională
- contribuțiile sunt administrate de către companii private, într-un cont individual.
- Plătibilă începând cu vârsta de 60 de ani

➤ **Pensia ocupațională(Pilon IV)**

- A apărut în 2020
- Se acordă suplimentar celorlalte tipuri de pensii
- Pot contribui atât persoanele angajate cu contract de muncă (salariații), cât și cei care obțin venituri din activități independente.

Instituții ale pieței de pensii private:

- Instituțiile care strâng contribuțiile de pensii = fonduri de pensii.
- Societățile care gestionează investițiile din fondurile de pensii = administratori,
- instituția ce se ocupă cu supravegherea, controlarea acestora se numește ASF (Autoritatea de Supraveghere Financiară).

Relațiile consumatorului cu instituțiile

non-bancare:

Avantaje și beneficii:

Pensia obligatorie(Pilon I)

- Se acordă oricărei persoane care a lucrat cu contract de muncă;
- Este plătită din salariul tinerilor actuali, nu este nevoie de depunerea unor sume de bani pentru a primi pensie;
- Bani sunt plătiți imediat pensionarilor;
- În cazul în care pensionarul decedează, urmașii acestuia vor beneficia de "pensie de urmaș";

Pensii private(Pilonii II,III)

- Beneficiază de aceste pensii orice persoană care contribuie;
- Participanții sunt proprietari asupra contribuțiilor sale;
- Sumele de bani se strâng în contul individual;
- Participanții pot beneficia de o pensie mai mare decât sumele cu care a contribuit prin investiția făcută de

fond în diverse instrumente financiare care generează profit;

Riscuri și dezavantaje:

Pensia obligatorie(Pilon I)

- Sumele de bani alocate ca pensie la vârsta pensionării sunt strânse în bugetul asigurărilor sociale, și nu în contul individual al celui ce contribuie;
- Numărul angajaților care contribuie este tot mai mic în raport cu cel al pensionarilor, ceea ce conduce la o nesustenabilitate pe termen mediu și scurt a sistemului de pensii publice.
- Angajatul este doar contributor, nu și beneficiar;

Pensia are în general un quantum redus.

Pensii private(Pilonii II,III)

Fișa de lucru nr.1

CAREUL CU LITERE ASCUNSE

Sistemul de pensii private

Priviți cu atenție careul de mai jos și descoperiți (pe orizontală și pe verticală) termenii specifici domeniului economico – financiar. Marcați termeni descoperiți prin hașurare / colorare.

S	P	U	C	A	N	G	A	J	A	T	I	P	R	L
I	E	E	V	D	B	N	M	E	R	E	A	E	E	E
S	N	V	A	M	S	A	F	R	T	B	U	N	S	N
T	S	I	D	I	K	L	O	T	E	R	U	S	U	I
E	I	D	A	N	D	A	S	P	E	N	S	I	E	E
M	E	O	C	I	F	H	K	E	J	F	S	E	S	O
U	O	C	I	S	T	A	X	N	T	U	I	F	A	C
L	C	M	E	T	R	D	F	S	J	K	L	A	S	R
D	U	P	C	R	E	L	T	I	I	E	L	C	W	P
E	P	A	D	A	E	B	F	O	N	D	A	U	B	S
P	A	S	A	T	U	G	E	N	C	C	P	L	B	T
E	T	I	D	O	I	G	F	A	A	B	E	T	V	F
N	I	O	U	R	N	B	N	R	T	U	N	A	O	O
S	O	E	S	I	T	I	M	E	D	E	S	T	N	N
I	N	A	A	E	A	T	A	C	V	O	I	I	A	V
I	A	L	C	J	E	R	U	I	S	A	E	V	C	L
T	L	P	E	N	S	I	E	P	R	I	V	A	T	A
E	A	O	N	O	M	I	S	I	R	E	A	D	G	P

REZOLVARE:

S	P	U	C	A	N	G	A	J	A	T	I	P	R	L
I	E	E	V	D	B	N	M	E	R	E	A	E	E	E
S	N	V	A	M	S	A	F	R	T	B	U	N	S	N
T	S	I	D	I	K	L	O	T	E	R	U	S	U	I
E	I	D	A	N	D	A	S	P	E	N	S	I	E	E
M	E	O	C	I	F	H	K	E	J	F	S	E	S	O
U	O	C	I	S	T	A	X	N	T	U	I	F	A	C
L	C	M	E	T	R	D	F	S	J	K	L	A	S	R
D	U	P	C	R	E	L	T	I	I	E	L	C	W	P
E	P	A	D	A	E	B	F	O	N	D	A	U	B	S
P	A	S	A	T	U	G	E	N	C	C	P	L	B	T
E	T	I	D	O	I	G	F	A	A	B	E	T	V	F
N	I	O	U	R	N	B	N	R	T	U	N	A	O	O
S	O	E	S	I	T	I	M	E	D	E	S	T	N	N
I	N	A	A	E	A	T	A	C	V	O	I	I	A	V
I	A	L	C	J	E	R	U	I	S	A	E	V	C	L
T	L	P	E	N	S	I	E	P	R	I	V	A	T	A
E	A	O	N	O	M	I	S	I	R	E	A	D	G	P

Fișa de lucru nr. 2

Test de consolidare a cunoștințelor

Apreciază cu Adevărat(A) sau fals(F) următoarele enunțuri. Fiecare enunț valorează 1punct. Timp de lucru 4 minute.

1. La sfârșitul vieții active ca salariat, fiecare persoană este remunerată lunar cu o sumă de bani, numită pensie.
2. Individul care lucrează în tinerețe poate beneficia de o sumă de bani la bătrânețe sau în momentul în care devine incapabil de muncă, numită pensie.
3. În 1975, în Anglia fost dezvoltat primul plan de pensii din dorința creșterii numărului de angajați.
4. În SUA pensiile se acordau veteranilor de război ce aveau vârsta minimă de 56 ani.
5. Sistemul de pensii românesc are la bază ajutorul reciproc dintre generații.
6. Pensia de stat(Pilon I) este sistemul de pensii administrat privat.
7. Pilonul III (pensia facultativă) este un sistem bazat pe crearea unor conturi individuale.
8. Pensia ocupațională a fost instituită începând cu anul 2008.

Test de consolidare a cunoștințelor

Apreciază cu Adevărat(A) sau fals(F) următoarele enunțuri. Fiecare enunț valorează 1punct. Timp de lucru 4 minute.

9. La sfârșitul vieții active ca salariat, fiecare persoană este remunerată lunar cu o sumă de bani, numită pensie.
10. Individul care lucrează în tinerețe poate beneficia de o sumă de bani la bătrânețe sau în momentul în care devine incapabil de muncă, numită pensie.
11. În 1975, în Anglia fost dezvoltat primul plan de pensii din dorința creșterii numărului de angajați.
12. În SUA pensiile se acordau veteranilor de război ce aveau vârsta minimă de 56 ani.
13. Sistemul de pensii românesc are la bază ajutorul reciproc dintre generații.
14. Pensia de stat(Pilon I) este sistemul de pensii administrat privat.
15. Pilonul III (pensia facultativă) este un sistem bazat pe crearea unor conturi individuale.
16. Pensia ocupațională a fost instituită începând cu anul 2008.

Fișa de lucru nr. 3

Numele și prenumele .....

Clasa .....

Data .....

R
ăspundeți

Chestionar de autoevaluare

la

următoarele întrebări:

1. Cum te simți la sfârșitul lecției?

.....

2. Ce crezi că ai reușit cel mai bine?

.....

3. Ce te-a nemulțumit în timpul orei de curs?

.....

4. Ce ai schimba în lecție după această experiență?

.....

Răspunsurile corecte și activitatea (personală) din timpul orei, consider că, pot fi evaluate cu calificativul sau nota:

Foarte Bine

9-10

Bine

7-8

Satisfăcător

5-6

Insuficient

sub 5

Numele și prenumele .....

Data .....

Clasa .....

Test predictiv

Din oficiu se acordă 10 puncte. Timp total de lucru 45 minute.

SUBIECTUL I 30puncte

Încercuiește varianta corectă pentru fiecare enunț în parte :

1. Beneficiarul într-o poliță de asigurare poate fi?
  - a) mereu o altă persoană decât asiguratul;
  - b) individul trecut în contractul de asigurare, îndreptățit să primească despăgubirea în situația apariției riscurilor asigurate;
  - c) persoanele stabilite în concordanță cu prevederile legale, statutele sau actele constitutive autorizate să reprezinte asiguratul;
  - d) mereu este o persoană juridică.
2. Asigurările, în funcție de forma juridică de realizare, se împart în:
  - a) asigurări obligatorii, asigurări facultative;
  - b) asigurări de persoane, asigurări de bunuri;
  - c) asigurări de viață, asigurări de persoane;
  - d) asigurări de bunuri, asigurări de răspundere.
3. O poliță de asigurare de sănătate proprie reprezintă:
  - a) faptul că voi fi sănătos mereu;
  - b) acoperirea cheltuielilor pentru tratamente medicale în caz de boală;
  - c) vindecarea unor membri ai familiei;
  - d) livrarea tratamentului direct acasă.
4. Pensiile private din pilonul II sunt plătibile la?
  - a) sfârșitul vieții;
  - b) în momentul pensionării;
  - c) în momentul încheierii contractului;
  - d) vârsta de 45 ani.
5. Care dintre asigurări reprezintă o asigurare obligatorie:
  - a) asigurare medicală de călători
  - b) asigurarea pentru mașină de tip CASCO;
  - c) asigurarea pentru locuință de tip PAD;
  - d) asigurarea de viață.

SUBIECTUL II 40puncte

Apreciază cu Adevărat(A) sau fals(F) următoarele enunțuri.

- a) Interesul asigurabil este motivul determinant al contractului de asigurare, însăși cauza contractului de asigurare.

- b) Durata contractului reprezintă perioada de timp în care sunt valabile raporturile de asigurare între asigurator și asigurat, așa cum au fost ele prevăzute în contractul de asigurare.
- c) Pentru protecția împotriva riscului de furt al unei cutii de bijuterii trebuie încheiată o asigurare obligatorie de răspundere civilă.
- d) Răspunderea civilă auto tip RCA este o asigurare facultativă.
- e) Asigurarea de viață oferă protecție pentru riscul de supraviețuire și deces, atât persoanei în cauză cât și membrilor familiei.
- f) Asigurarea unui animal de companie este o asigurare obligatorie în România.
- g) Dreptul la informare referitor la prevederile contractului de asigurare reprezintă un drept al consumatorului.
- h) Brokerul de asigurări are posibilitatea să ofere un pachet de servicii asociate contractului de asigurare.

SUBIECTUL III 20puncte

Comentează în 5-7 rânduri caricatura de mai jos, exprimându-vă punctul de vedere în legătură cu mesajul transmis.

Sursa imagine : <https://adevarul.ro/economie/studiu-pensionarii-din-romania-castiga-de-cateva-1648919.html>

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

- ✓ Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a subiectelor.
- ✓ Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele explicate în barem.
- ✓ Se acordă un punct din oficiu.

Subiectul I

Se acordă câte 6 puncte pentru fiecare răspuns corect :
1b, 2a, 3b,4b,5c.

$$5 \times 6p = 30p$$

Subiectul II

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect :

a - A, b-A, c-F, d-F, e-A, f-A, g-A, h-A

$$8 \times 5p = 40p$$

Subiectul III

Se acordă 20 puncte pentru comentarea imaginii.

Numele și prenumele .....

Data .....

Clasa .....

Test de evaluare sumativă

Din oficiu se acordă 10 puncte. Timp total de lucru 45 minute.

1.Precizați trei componente specifice IFN-urilor (Instituții Financiare Nebancare) 15p

a.....

b.....

c.....

2.Stabiliți legătura între coloana A și B.

20p

A

B

a. Titlu de stat

1. Documentul care arată că ești proprietar la firmă.

b. Obligațiunea

2. Generează dobânda.

c. Acțiunea

3. Face parte din profitul firmei.

d. Dividende

4. Ai împrumutat statul și obții dobândă.

a....., b....., c.....,d.....

3.Mentionați două asemănări între pensiile private și pensiile de stat ?

10p

.....
.....
.....

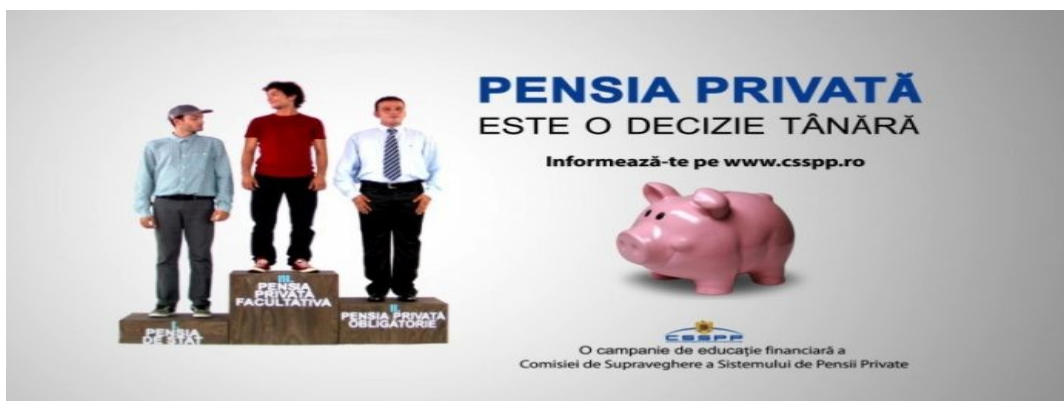
4.Prezentați două avantaje și două dezavantaje ale relațiilor consumatorului cu instituțiile nebancare.

20p

Avantaje.....

Dezavantaje.....

5. Analizează imaginea de mai jos și exprimă-ți în 5-6 fraze opinia în legătura cu aceasta. 25p

Sursă imagine: <https://www.sfin.ro/administratorii-de-pensii-private-se-gandesc-sa-se-retraga-din-romania/>

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

- ✓ Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a subiectelor.
- ✓ Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele explicate în barem.
- ✓ Se acordă un punct din oficiu.

1. Se acordă câte 5 puncte pentru precizarea oricăror trei componente specifice IFN-urilor

$$3 \times 5p = 15p$$

2. Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect :

a - 2, b-4, c-1, d-3,

$$4 \times 5p = 20p$$

3. Se acordă câte 5 puncte pentru precizarea oricăror două asemănări între pensiile private și pensiile de stat.

$$2 \times 5p = 10p$$

4. Se acordă câte 5 puncte pentru precizarea oricăror două avantaje și două dezavantaje ale relațiilor consumatorului cu instituțiile nebancare.

$$4 \times 5p = 20p$$

5. Se acordă 20 puncte pentru comentarea imaginii și exprimarea punctului de vedere.

Activitate extrașcolară

Cu ocazia Zilei Educației financiare, 11 aprilie, se poate organiza o masă rotundă cu elevii claselor a VIII-a pornind de la următoarele surse și având drept invitat pe unul dintre reprezentanții financiari ai comunității :

1. scoaladebani.ro/resurse-pentru-profesori

2. <https://www.bnr.ro/Educatie-financiară-cu-Ana-si-Radu-2252-Mobile.aspx>

